

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Knotkové, soudkyně JUDr. Kateřiny Kodetové a soudce Mgr. Zdeňka Váni ve věci

žalobkyně: **L. F. Č.**, narozená xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx - xxx
zastoupená advokátem Mgr. Jaroslavem Hanusem
sídlem Nemanická 440/14, 370 10 České Budějovice

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo obrany**, IČO 60162694
sídlem Tychonova 1, 160 00 Praha 6

o ochranu před diskriminací a náhradu nemajetkové újmy

**o odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 27. února 2024
č. j. 8 C 256/2016-315,**

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích I., III. a IV. potvrzuje.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradu nákladů odvolacího řízení 900 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně výrokem I. zamítl žalobu, aby žalované byla uložena povinnost zaslat žalobkyni do 30 dnů od právní moci rozsudku omluvu formou doporučeného dopisu ve znění: „Ministerstvo obrany se tímto omlouvá žalobkyni za její diskriminaci, stejně tak za její obtěžování a pronásledování, ke kterému docházelo při výkonu jejího služebního poměru v Armádě České republiky od roku 2009 do 31. 12. 2016“, a o zaplacení přiměřeného zadostiučinění ve výši 1.000.000 Kč. Výrokem II. soud prvního

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

stupně zastavil řízení v té části žaloby, kterou se žalobkyně domáhala uložení povinnosti žalované upustit od diskriminačního chování vůči žalobkyni. Výrokem III. rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení 8.100 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku. Výrokem IV. rozhodl o povinnosti žalobkyně zaplatit státu na náhradu nákladů řízení 16.700 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet soudu prvního stupně.

2. Stalo se tak v řízení, v němž se žalobkyně podáním doručeným soudem dne 30. 8. 2016 domáhala ochrany před diskriminací a náhrady majetkové a nemajetkové újmy, a to za skutky, v nichž spatřovala diskriminační jednání; tyto v žalobě uvedla jednotlivě pod body 1/ až 37/. Žalobkyně tvrdila, že těmito skutky došlo k její přímé diskriminaci, když se s ní zacházelo méně příznivě, než se zacházelo s jejími kolegy, respektive, než by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to z důvodu pohlaví a názorů na správné uspořádání služebních záležitostí. Tvrdila též obtěžování, jehož záměrem nebo důsledkem bylo snížení důstojnosti žalobkyně a vytvoření zastrašujícího nepřátelského ponižujícího prostředí, jakož i pronásledování, kdy bylo se žalobkyní nepříznivě zacházeno, byla postihována a znevýhodňována, mimo jiné i v důsledku uplatnění svých zákonných práv. Dále tvrdila vydání pokynu k diskriminaci, tedy navádění k diskriminaci a zastrašování, když vyšší nadřízení žalobkyně podněcovali a přesvědčovali přímé nadřízené žalobkyně, aby zneužili své pravomoci a ji diskriminovali. V souvislosti s tvrzenou diskriminací se domáhala rozsudku, jímž by žalované bylo uloženo upustit od diskriminačního chování, omluvit se jí, tak jak je uvedeno ve výroku shora. Dále požadovala náhradu majetkové újmy ve výši 404.322 Kč a nemajetkové újmy ve výši 282.302 Kč. V daném řízení byl nárok žalobkyně na zaplacení škody ve výši 404.322 Kč vyloučen k samostatnému projednání a rozhodnutí; žaloba je dále vedena pod sp. zn. 8 C 220/2018. Usnesení o tom nabylo právní moci 17. 8. 2018. Podáním doručeným soudem dne 23. 4. 2019 žalobkyně rozšířila žalobu o další skutky (viz body 38/ až 58/), k nimž mělo docházet v letech 2013-2016 a upravila petit žaloby tak, že za jednání původně uvedená v žalobě, jakož i za tyto další skutky, požaduje kromě výše uvedené omluvy přiměřené zadostiučinění nemajetkové újmy v celkové výši 1.000.000 Kč. Soud prvního stupně na jednání dne 16. 5. 2019 změnu žaloby v tomto smyslu připustil.
3. Žalovaná popírala, že by došlo k diskriminačnímu jednání a navrhovala žalobu jako nedůvodnou zcela zamítnout. Zároveň vznesla námitku promlčení.
4. Soud prvního stupně provedl dokazování, jehož dílčí skutková zjištění rozebral v písemném odůvodnění pod body 3. až 33. odůvodnění rozsudku. Vzal za zjištěné, že žalobkyně byla od roku 1997 vojákyní z povolání, do 31. 12. 2009 ve Vojenském zařízení xxx xxx, od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2012 ve Vojenském zařízení xxx xxx, od 1. 1. 2013 byla přeložena na pracoviště v xxx xxx. Služební poměr žalobkyně skončil ke dni 31. 12. 2016. K 10. 12. 2009 byla zařazena podle tabulek jako xxx xxx, podle katalogu jako xxx xxx, xxx xxx. K 1. 6. 2010 byla její pracovní činnost rozšířena o položku – xxx xxx xxx xxx a sloužila též jako xxx xxx. K 1. 1. 2011 byla pplk. MUDr. M. P. zařazena na jiné pracovní místo jako xxx xxx-xxx, xxx xxx. Pracovní činnost xxx xxx jí zůstala zachována. Žalobkyně vyjádřila dne 28. 1. 2011 nesouhlas s popisem této pracovní činnosti. Dne 2. 2. 2011 provedl náčelník Spádového vojenského zdravotnického zařízení pplk. P. pracovní pohovor s žalobkyní, při kterém jí bylo sděleno, že popis pracovní činnosti je platný i přes její nesouhlas. Žalobkyně sdělila, že úkoly bude plnit. Dále při pohovoru dne 25. 3. 2011 byla žalobkyně upozorněna, že výkon práce xxx je po ní požadován jen v nezbytných případech. Dne 1. 8. 2011 náčelník Posádkového zdravotnického zařízení xxx MUDr. P. vytkl žalobkyni nedostatky v její práci jako správce majetkového uskupení zjištěné při řešení opětovné žádosti prap. K. o proplacení výstrojních bodů za rok 2009, 2010 a 2011 s termínem odstranění do 5. 8. 2011. Dne 7. 12. 2011 byla výtky zrušena po pohovoru MUDr. P. se žalobkyní provedeného na základě doporučení uvedeného v kontrolním listu Velitele velitelství sil podpory ohledně prošetření její stížnosti v souvislosti s proplacením bodů prap. K., ve kterém bylo potvrzeno stanovisko žalobkyně. Na základě žádosti žalobkyně z 26. 11. 2012 byla žalobkyně k 1. 1. 2013 přeložena na systemizované místo xxx xxx mobilního xxx xxx oddělení xxx xxx, odboru xxx, xxx a xxx xxx centra preventivní péče Ústředního vojenského

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

zdravotního ústavu a byla povýšena do hodnosti nadpraporčice. Z důvodu zrušení Ústředního vojenského zdravotního ústavu k 30. 6. 2013 a na základě nařízení k realizaci organizačních, mobilizačních a dislokačních změn na rok 2013 byla rozkazem ze dne 31. 5. 2013 dnem 1. 1. 2013 přeložena a služebně zařazena na systemizované místo xxx xxx skupiny xxx ochrany, oddělení xxx, xxx a xxx ochrany, odboru xxx péče Vojenského zdravotního ústavu Agentury vojenského zdravotnictví a dále na základě svého souhlasu jmenována do nižší hodnosti praporčice s tím, že se po dobu nejvýše šesti měsíců nesnižuje plat, protože byla v důsledku organizačních změn jinak služebně zařazena. Rozkazem ze dne 28. 12. 2015 byla žalobkyně (v hodnosti nadrotmistryně) k 1. 1. 2013 přeložena do jiného místa výkonu služby a služebně zařazena na systemizované místo vedoucí xxx xxx speciálního mobilního xxx týmu, oddělení xxx xxx, odboru xxx, xxx a xxx ochrany Centra preventivní péče Ústředního vojenského zdravotního ústavu a dále povýšena do hodnosti nadpraporčice. Dne 23. 11. 2011 žalobkyně požádala o změnu doby trvání služebního poměru prodloužením do 31. 12. 2018. MUDr. P. s tím vyjádřil souhlas. Žalobkyni však nebylo vyhověno vzhledem ke skutečnosti, že není schválen návrh nové organizační struktury resortu ministerstva obrany, není možné predikovat vývoj personální situace, tedy potřeb počtu a kvalifikace personálu (viz rozhodnutí Velitelství sil podpory ze dne 4. 1. 2012 a rozhodnutí náčelníka generálního štábu AČR ze dne 7. 3. 2012 o odvolání žalobkyně).

5. Soud prvního stupně se nejprve zabýval důvodností námitky promlčení, přičemž poukazoval na to, že od 1. 1. 2014 došlo ke změně úpravy s tím, že dosud nepromlčitelný nárok na omluvu se s účinností od 1. 1. 2014 promlčuje v obecné promlčecí době. Naopak nárok na nemajetkovou újmu – finanční zadostiučinění se promlčoval bez ohledu na to, jaká právní úprava na něj dopadá (zákon č. 40/1964 Sb. - občanský zákoník účinný do 31. 12. 2013, dále jen obč. z., nebo zákon č. 89/2012 Sb. - občanský zákoník účinný od 1. 1. 2014, dále jen o. z.). S ohledem na to soud prvního stupně uzavřel, že pokud jde o skutky, k nimž mělo dojít v letech 2009-2012 a jež byly tvrzeny v původní žalobě, ve vztahu k nim je promlčen nárok na nemajetkovou újmu, když žaloba byla podána až 30. 8. 2016. Ve vztahu k těmto skutkům však není promlčen nárok žalobkyně na omluvu. Pokud jde o skutky, k nimž mělo dojít v letech 2013-2016 a jež byly tvrzeny až v rozšíření žaloby k 23. 4. 2019, pak není promlčen nárok žalobkyně na omluvu za skutky, k nimž mělo dojít do 31. 12. 2013. Naopak je promlčen nárok na nemajetkovou újmu za skutky, k nimž mělo docházet od 1. 1. 2013 do 23. 4. 2016 a nárok na omluvu za skutky od 1. 1. 2014 do 23. 4. 2016. Soud prvního stupně v tomto směru odkázal na § 13, § 101 a násl. obč. z., na § 611 - § 628 o. z., jakož i na judikaturu s tím související, např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 31 61/2008, 30 Cdo 1542/2003, 30 Cdo 23 87/2012, 25 Cdo 15 10/2019, 25 Cdo 1620/2020 a v další. Protože neshledal námitku promlčení ze strany žalované v rozporu s dobrými mravy, uzavřel, že převážná část nároku žalobkyně (viz výše) je promlčena. Při hodnocení případné nemravnosti vznesené námitky soud prvního stupně přihlédl k tomu, že žalobkyni nic objektivně nebránilo, aby svůj nárok uplatnila u soudu před uplynutím promlčecí lhůty. Žalobkyně se sama na své nadřízené obracela s opakovanými stížnostmi a podněty, okolnosti tvrzené diskriminace byly vyšetřovány v roce 2011 Inspekcí ministra obrany, a nebylo žádného důvodu, aby se žalobkyně se svým nárokem obrátila na soud až 30. 8. 2016. Námitka promlčení vznesená žalovanou tak je zcela důvodná a je třeba ji respektovat. Zároveň soud prvního stupně zdůraznil, že posuzoval odděleně období, kdy žalobkyně působila v xxx a xxx, tedy roky 2009-2012 a samostatně pak tvrzení ve vztahu k jejímu novému působišti v xxx xxx, kam byla přeložena od 1. 1. 2013. Činil tak proto, že z tvrzení samotné žalobkyně bylo zjištěno, že po přeložení do xxx xxx zpočátku žádnou diskriminaci nepocítovala s výjimkou skutku uvedeného pod bodem 39/, tedy potíží s vydáním ochranných prostředků (blíže viz níže). Soud prvního stupně však zohlednil, že tento skutek žalobkyně tvrdila až v rozšíření žaloby doručeném soudu 23. 4. 2019.
6. Ve vztahu k jednotlivým skutkům (u nichž není promlčeno ani právo na omluvu ani nárok na zadostiučinění) soud prvního stupně uvedl své skutkové závěry, tak jak je uvedeno v bodech 45.

až 80. odůvodnění, a uzavřel, že jednotlivými žalobkyní tvrzenými skutky nedošlo k porušení práv a povinností vyplývajících z práva na rovné zacházení nebo k diskriminaci a žalobkyni tak nevzniklo právo na omluvu ani na zaplacení náhrady nemajetkové újmy. Žalobu proto jako nedůvodnou zamítl, a to s odkazem na ustanovení § 2 a § 10 zákona č. 198/2009 Sb. (antidiskriminační zákon, dále jen ADZ), to vše v souvislosti s ustanovením § 133a odst. 1 písm. a/ o. s. ř. Zdůraznil, že bylo povinností žalobkyně tvrdit a prokázat, že s ní nebylo zacházeno obvyklým tedy neznevýhodňujícím způsobem a zároveň pak tvrdit, že takové jednání bylo motivováno diskriminačním znakem. Soud prvního stupně si byl vědom toho, že tuto motivaci žalobkyně prokazovat nemusí, když jde o vyvratitelnou domněnku, u které je přípustný důkaz opaku. Taková důkazní povinnost již případně stíhá stranu žalovanou, tedy zaměstnavatele. Řízení ve vztahu k nároku na uložení povinnosti žalované upustit od diskriminačního jednání bylo zastaveno s ohledem na částečné zpětvzetí žaloby ze strany žalobkyně, které bylo motivováno tím, že ke dni 31. 12. 2016 skončil služební poměr žalobkyně v armádě (§ 96 o. s. ř.). Výrok o nákladech řízení mezi účastníky soud prvního stupně odůvodnil ustanovením § 142 odst. 1 o. s. ř., výši náhrady žalované určil podle § 151 odst. 3 o. s. ř. zjevně ve spojení s vyhl. č. 254/2015 Sb., když žalovaná nebyla před soudem prvního stupně právně zastoupena. O nákladech státu rozhodl podle § 148 odst. 1 o. s. ř., když zohlednil náklady státu vzniklé mu vyplacením svědeckého v celkové výši 16.700 Kč.

7. Rozsudek soudu prvního stupně byl napaden včasným odvoláním žalobkyně, která nesouhlasila se závěry soudu prvního stupně o promlčení jednotlivých tam uvedených skutků. Trvala na tom, že ze strany žalované došlo k přímé nebo nepřímé diskriminaci soustavnými pokračujícími útoky, a to na základě věku, pohlaví, absence rodiny či názoru na nesprávné uspořádání služebních záležitostí. Takové útoky byly podle odvolatelky prokázány, a proto bylo povinností žalované prokázat, že k porušení zásady rovného zacházení nedošlo. I kdyby tomu tak bylo, nemohly být promlčeny nároky na finanční i morální zadostiučinění, k nimž docházelo v době od 30. 8. 2013 do 30. 8. 2016, které byly uplatněny již v žalobě 30. 8. 2016, stejně tak náhrada finanční a morální za skutky uplatněné v doplnění žaloby za dobu od 23. 4. 2016 do 23. 4. 2019 a náhrada morální za skutky do 31. 12. 2013, ať už byly uplatněny žalobou či doplněním žaloby. Odvolatelka trvala na tom, že námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy s tím, že mělo být zohledněno, že jde o extrémně citlivý předmět sporu, kdy docházelo k diskriminaci ženy na pracovišti, jakož i celkově charakter uplatňovaných práv žalobkyně. Zdůraznila, že námitku vznesl stát, ačkoliv protiprávní stav, v jehož důsledku k promlčení daného nároku došlo, sám vytvořil a následně udržoval. Žalobkyně dále soudu vytýkala, že nepřihlédl k jí tvrzeným skutečnostem a označeným důkazům, tedy neúplně zjistil skutkový stav věci a dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním. Podle odvolatelky neobstojí ani právní posouzení věci. Rozsudek soudu prvního stupně je též nepřezkoumatelný. Nesouhlasila se závěrem soudu prvního stupně v bodě 41. odůvodnění, že s ohledem na to, že se obracela na nadřízené se stížnostmi dříve, nic jí nebránilo uplatnit svůj nárok u soudu dříve. Žalobkyni nelze dávat k tíži, zvláště z pozice zaměstnance a ženy, že neměla sílu obrátit se na soud dříve. Dále soudu prvního stupně vytkla bagatelizaci diskriminačních zásahů a to, že soud přistupoval ke sporu spíše jako k vyúčtovacímu, nikoli dostatečně citlivě a lidskoprávně. Soud prvního stupně si nevytvořil vlastní nezávislý názor, převzal závěry Inspekce ministerstva obrany, nevypořádal se s výpověďmi svědků, kteří podpořili tvrzení žalobkyně (např. svědkyně D.), neuvedl, zda a proč je nepovažuje za věrohodné. Poukazovala na chybu ve skutku v bodě 45. odůvodnění rozsudku, kdy nebylo přihlédnuto k tomu, že špatné výsledky se netýkaly práce žalobkyně, ale jiného zaměstnance, přesto bylo šířeno, že žalobkyně odvedla špatnou práci. Soud tak pokračuje ve viktimizaci žalobkyně, když uzavřel, že tato předala podklady pozdě. V další části odvolání pak rozporovala skutkové a právní závěry soudu prvního stupně ve vztahu k některým tam uvedeným tvrzeným skutkům. Ve vztahu k bodu 10/ poukazovala na výpověď svědka B., který potvrdil, že žalobkyně k 1. 6. 2010 se změnou pracovní činnosti nesouhlasila. Porovnáním s pracovními činnostmi ostatních zdravotníků pak mohlo být prokázáno, že s žalobkyní bylo

zacházeno odlišně. Nedostatečně provedené dokazování měla i k bodům 11/, 12/, 15/. Pokud jde o body 17/ a 21/ naopak tvrdila, že svědci R. a P. vypovídali nepravdu a zdůraznila, že ostatním zaměstnancům byly všechny přesčasy propláceny. Pokud soud prvního stupně vycházel ze závěrů Inspekce ministerstva obrany, přehlédl, že v jejím spise chybí informace o proplácení přesčasů ostatním zaměstnancům. K bodu 18/ uvedla, že byla diskriminována z důvodu věku, když u starších zaměstnanců se vyplácelo i neoprávněné plnění. K bodu 19/ poukazovala na to, že MUDr. P. apeloval na MUDr. P., aby si rozmyslel žalobkyni jmenovat vedoucí skupiny. K bodu 22/ poukazovala na to, že nadřízený může změnit vojákovi určený nástup dovolené, nebo ho odvolat jen z důvodu důležitého zájmu služby; to se však v jejím případě nestalo a dovolená jí byla dne 11. 4. 2011 zrušena nezákonně. Existence důležitého zájmu služby nemůže ovlivnit vědomost o tom, zda voják má či nemá nějakou zaplacenou rekreaci. Musí vycházet z potřeb na pracovišti. K bodu 23/ soudu vytkla, že se nezabýval tím, zda žalobkyně jako nadřízený mohla být odměněna méně než její podřízení a nezabýval se odměnami vojáků z povolání založenými ve spise Inspekce ministra obrany. Zdůraznila, že o všech těchto odměnách – tedy žalobkyně i jejích podřízených, rozhodoval sám nadřízený žalobkyně. K bodu 25/ pak uvedla, že soud prvního stupně konstatoval, že nedošlo k ponížení služebního hodnocení v roce 2010. Pominul však, že v roce 2011 už byla situace opačná a soud nevysvětlil, proč svědectví paní D. je nevěrohodné. Žalobkyně pak nesouhlasila se závěry soudu k bodům 27/ až 30/, když soud prvního stupně se spokojil s nepravdivými tvrzeními svědka P.. Body 33/ a 34/ soud zcela bagatelizuje, pokud odkazuje na restrukturalizaci armády a pomíjí, že existuje početná skupina vojáků, kteří jsou pro armádu „nopostradatelní“ až do důchodu. Žalobkyni služební poměr prodloužen nebyl, po zániku jejího služebního poměru však její místo zrušeno nebylo. K bodu 35/ uvedla, že MUDr. P. záměrně sabotoval navržení žalobkyně na medaili. Zároveň uvedla, že byla zproštěna obžaloby, přičemž skutečné důvody zproštění mohl soud prvního stupně zjistit audio záznamy z hlavního líčení u Okresního soudu v Přerově, to však neučinil. Tak bodu 39/ poukazovala na to, že pracovala s chemikáliemi, včetně žiravin, proto neposkytnutí jí ochranných pomůcek bylo pro ni zásadní. K 45/ uvedla, že šlo o pronásledování, nikoliv nedůvěru, když zmíněná pracovnice nikoho dalšího nekontrolovala. Bagatelizaci namítla i k bodu 50/. Pokud jde o závěry soudu prvního stupně, že za nevyplacenými náhradami je nesprávná aplikace vyhlášky, jejíž výklad měl být sporný, pak žalobkyně namítla, že to byla sama žalovaná, kdo takovou vyhlášku vytvořil a měla vědět, jak s takovou vyhláškou pracovat. Ze všech těchto důvodů žalobkyně navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

8. Žalovaná navrhla potvrdit rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný. Soud prvního stupně přistoupil dostatečným způsobem k dokazování jednotlivých tvrzených skutků, správně a úplně zjistil skutkový stav věci a také správně věc právně posoudil. Žalovaná shledala správný závěr soudu prvního stupně o tom, že není namístě hodnotit všechny žalobkyní tvrzené skutky jako jeden děj, tedy jako jedno dlouhotrvající diskriminační jednání. Pokud jde o posouzení námítky promlčení, soud prvního stupně správně uzavřel, že není rozporná s dobrými mravy. Žalobkyni nic nebránilo obrátit se na soud dříve. Žalobkyně teprve v rozšíření žaloby 23. 4. 2019 nově uvádí skutková tvrzení zahrnující období 2013-2016. Žalobu přitom podávala 30. 8. 2016. Tyto „nové“ skutky v žalobě netvrdila, ač tak učinit mohla, a ač v xxx xxx služebně působila od 1. 1. 2013 a před podáním žaloby 30. 8. 2016 delší dobu věděla, že její služební poměr skončí 31. 12. 2016. Žalobkyni tak nic nebránilo uvést veškeré tvrzené skutky již v původní žalobě. Z listin předložených samotnou žalobkyní, a to ze záznamu personálního pohovoru 2. 2. 2011 a dopisu adresovaného Ministru obrany 3. 4. 2011 je zřejmé, že nejpozději v dubnu 2011 měla žalobkyně subjektivní dojem, že dochází k diskriminačnímu jednání. Přesto žalobu podává až v roce 2016. Promlčení svých nároků tak žalobkyně zavinila sama, nikoli žalovaná. Žalovaná však měla zejména za významné, že žaloba není důvodná, neboť k diskriminačnímu jednání vůči žalobkyni nedošlo, žalovaná se ho nedopustila, jak ostatně bylo prokázáno před soudem prvního stupně. Žalobkyně v odvolání neuvedla žádné nové skutečnosti, se kterými by se soud prvního

stupně již nevypořádal. Z žádného z provedených důkazů nelze dovodit, že by jakékoliv jednání ze strany žalované mělo směřovat k diskriminaci žalobkyně z důvodu věku, pohlaví, či z toho důvodu, že nemá rodinu. V řízení bylo zjištěno, že došlo ke spojení čtyř Posádkových ošetřoven pod společné velení v xxx. Následně bylo třeba sjednotit pracovní postupy. Je pravdou, že situace mohla přinést jisté animozity těchto dříve samostatných ošetřoven navzájem, a mohla u žalobkyně vyvolat určitou nevoli k podřízení se nově, avšak pro všechny podřízené stejně nastaveným podmínkám. Rozhodně se nejednalo o diskriminaci její osoby; žalobkyně listinné důkazy v rozporu s jejich obsahem dezinterpretuje. Žalovaná připomenula zjištění, že o jazykových kurzech, řešení přesčasových hodin, odměňování osobním příplatkem, sloužení pohotovostí, změně hodnoty atd. bylo rozhodováno centrálně, nikoliv individuálně. Dále žalovaná uvedla, že žalobkyně u žádného z jí tvrzených skutků nespecifikovala, jak konkrétně došlo k zásahu do jejích práv ve formě diskriminace a v čem konkrétně měla spočívat újma na její straně. Pouze obecně tvrdila, že se jednalo o diskriminaci z důvodu věku, pohlaví, absence rodiny, aniž by taková motivace jednání žalované z tvrzení žalobkyně vůbec vyplývala, natož aby byla prokázána. Soud prvního stupně proto podle názoru žalované nepochybil, pokud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

9. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně postupem podle ustanovení § 212 a § 212a o. s. ř. při nařízeném jednání a poté dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není důvodné.
10. Soud prvního stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu, správně zjistil skutkový stav poté, co v souladu s § 132 o. s. ř. provedené důkazy zhodnotil jednotlivě i ve vzájemné souvislosti, přičemž hodnocení důkazů též v odůvodnění rozhodnutí zdůvodnil. Zjištěný skutkový stav pak prvostupňový soud též správně posoudil po právní stránce. Soud prvního stupně napadený rozsudek dostatečně přesvědčivě odůvodnil. Odvolací soud nemá, co by rozsudku soudu prvního stupně vytkl, s jeho skutkovými i právními závěry se plně ztotožňuje a v podrobnostech na ně proto odkazuje.
11. Předně odvolací soud uvádí, že neshledal důvodnou námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Jak připomenul Ústavní soud v nálezu ze dne 29. 3. 2018 sp. zn. I. ÚS 4093/17, smyslem odůvodnění soudního rozhodnutí je „především seznámení účastníků řízení s úvahami, na nichž soud založil své rozhodnutí, přičemž odůvodnění soudního rozhodnutí musí účastníkům řízení umožnit seznat ty úvahy soudu, jež byly relevantní pro výsledek řízení, a tím přezkoumatelnost soudního rozhodnutí z hlediska zákonnosti i věcné správnosti.“ Stručně řečeno, z hlediska přezkoumatelnosti rozhodnutí je klíčové, aby soud v jeho odůvodnění vyložil, jaké úvahy ho vedly k jeho rozhodnutí, a tedy, proč rozhodl tak, jak rozhodl. Je přitom pravdou, že povinností soudu je též vypořádat se s relevantními námitkami účastníků řízení včetně jejich důkazních návrhů (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 5. 8. 2009 sp. zn. I. ÚS 1561/08), tuto povinnost však nelze vykládat tak, že soud je povinen budovat svou argumentaci na podrobné opONENTUŘE každé jednotlivé námitky, kterou účastník v řízení vznese, popř. se jednotlivě vypořádat s každým jednotlivým navrženým důkazem či s každým judikátem, na který účastník odkázal ve své argumentaci – klíčové v tomto směru je, zda soud v rámci odůvodnění svého rozhodnutí vystavěl vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jeho závěrů je sama o sobě dostatečná (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018 sp. zn. 29 NSCR 174/2016). Těmto nárokům na odůvodnění rozsudku soud prvního stupně plně dostál, když napadený rozsudek odůvodnil přehledně a přesvědčivě, a především v něm řádně vyložil důvody, které jej k rozhodnutí vedly a odůvodnil jak svá skutková zjištění, tak svou právní úvahu, přičemž se i náležitě vypořádal se všemi argumenty žalované. Nutno dodat, že podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. I pokud rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu odvolání – na újmu uplatnění práv odvolatele (viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013 sp. zn. 29 Cdo 2543/2011 či ze dne 25. 8. 2015 sp. zn. 22 Cdo 2770/2015). V projednávaném případě je přitom z podaného rozsáhlého odvolání bez pochybností zřejmé, že žalobkyni nečinilo nejmenších potíží formulovat důvody, v nichž spatřuje nesprávnost napadeného rozsudku, což svědčí o přezkoumatelnosti tohoto rozsudku.

12. Odvolací soud neshledal opodstatněnou námitku žalobkyně spočívající v tom, že soud prvního stupně bez zdůvodnění zamítl důkazy, které navrhovala. Podle ustálené rozhodovací praxe soudů platí, že soud není povinen provést všechny účastníky navržené důkazy a je oprávněn posoudit, které z navržených důkazů provede, a které nikoliv. Neprovedení některých důkazů ovšem v zásadě připadá v úvahu jedině tehdy, (1) týkají-li se irrelevantních skutečností, (2) nejsou-li způsobilé tvrzenou skutečnost prokázat, nebo (3) jsou-li nadbytečné, neboť skutečnost, která jimi má být prokázána či vyvrácena již s potřebnou mírou jistoty prokázána či vyvrácena byla. Neprovedení důkazů je přitom soud povinen odůvodnit (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2021 sp. zn. III. ÚS 1765/21). Neprovedení účastníkem navržených důkazů by naproti tomu bylo nepřípustné, pokud by následně rozsudek stál na závěru o neunesení důkazního břemeně tímto účastníkem. O takovou situaci se však v projednávané věci nejedná. Soud prvního stupně měl z provedených důkazů za významné, že převážná část nároků žalobkyně je promlčena a u skutků, ohledně kterých případné nároky žalobkyně promlčeny nebyly, měl za prokázané, že žalobkyně diskriminována nebyla. Další dokazování proto neprováděl pro nadbytečnost, jak také uvedl v bodě 35. odůvodnění rozsudku. Odvolací soud se s tímto závěrem soudu prvního stupně ztotožňuje a je se soudem prvního stupně ve shodě, že dalšího dokazování nebylo třeba.
13. Důvodná není ani námitka žalobkyně ohledně nesprávného posouzení námitky promlčení ze strany soudu prvního stupně. Soud prvního stupně správně akcentoval, že právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích je právem majetkové povahy, které se promlčuje v obecné promlčecí době podle § 101 obč. z. Podle tohoto ustanovení je promlčecí doba tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé. To platí ve vztahu k diskriminačním zásahům do 31. 12. 2013. U zásahů a újmů vzniklé od 1. 1. 2014 je třeba postupovat podle § 629 o. z., podle kterého promlčecí lhůta trvá tři roky (subjektivní promlčecí doba). Majetkové právo se promlčí nejpozději uplynutím deseti let ode dne, kdy dospělo, ledaže zákon zvlášť stanoví jinou promlčecí lhůtu (objektivní promlčecí doba). V obou případech je tedy významné, od kdy žalobkyně věděla, že je s ní nerovně zacházeno, a to ve vztahu ke každému jednotlivému jí tvrzenému diskriminačnímu jednání. Soud prvního stupně i ve vztahu k nároku na omluvu posuzoval námitku promlčení a běh promlčecí doby podle správné právní úpravy a správně odkázal i na jím uvedenou judikaturu vyšších soudů. Opodstatněné nejsou výtky žalobkyně k selektivnímu přístupu ze strany soudu prvního stupně, když soud prvního stupně věnoval dostatečnou pozornost tomu, jak žalobkyně vnímala svou pozici po převelení do xxx xxx. Bylo zjištěno, že nejprve od roku 1997 do 31. 12. 2009 žalobkyně působila v xxx, od ledna 2010 do prosince 2012 v xxx a od 1. 1. 2013 v xxx xxx, kde působila až do skončení pracovního poměru do 31. 12. 2016. Přitom sama ve své výpovědi uváděla, že na novém působišti v xxx xxx se cítila zpočátku spokojená a k žádnému diskriminačnímu jednání ze strany žalované nedocházelo. Odvolací soud, tedy ve shodě se soudem prvního stupně má za to, že je třeba posuzovat skutky, k nimž mělo docházet, samostatně ve dvou skupinách, tak jak to učinil soud prvního stupně.
14. Správný je též jeho závěr soudu prvního stupně o tom, že námitka není rozporná s dobrými mravy. Z judikatury vyšších soudů se podává, že „vznesení námitky promlčení zásadně dobrým mravům neodporuje; mohou však nastat situace, kdy její uplatnění je výrazem zneužití práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil a vůči němuž by za takové situace zánik nároku v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil.“ (viz nález sp. zn. II. ÚS 2062/14). Také Nejvyšší soud judikoval, že „dobrým mravům zásadně neodporuje, namítá-li někdo promlčení práva uplatňovaného vůči němu, neboť institut promlčení přispívající k jistotě v právních vztazích je institutem zákonným, a tedy použitelným ve vztahu k jakémukoliv právu, které se podle zákona promlčuje. Uplatnění promlčecí námitky by se přičilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Je přitom nutno zdůraznit, že tyto okolnosti by musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námitku promlčení.“ (viz rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 3714/2013) Tak tomu však v dané věci není. Soud prvního stupně ve vztahu k této otázce zcela přiléhavě poukázal na skutečnosti a okolnosti, které měl za významné (viz výše). Navíc žalobkyně až v roce 2019 tvrdí diskriminaci, ke které mělo docházet v letech 2013-2016. Zároveň za hlavního strůjce označila MUDr. P., ten však v armádě skončil k 31. 12. 2014. Odvolací soud je se soudem prvního stupně za jedno, že žalobkyni nic nebránilo uplatnit své nároky včas. Žalobkyně se rovněž mylí, má-li za to, že je to žalovaná, kdo vyvolaným stavem způsobil, že došlo k promlčení nároků žalobkyně. Navíc žádná ze skutkových podstat diskriminace nebyla prokázána, tedy není pravdou, že by žalobkyně byla u žalované dlouhodobě a systematicky diskriminována.

15. Podle ustanovení § 2 odst. 1 zák. č. 198/2009 Sb. o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (ADZ) pro účely tohoto zákona se právem na rovné zacházení rozumí právo nebýt diskriminován z důvodů, které stanoví tento zákon nebo přímo použitelný předpis Evropské unie v oblasti volného pohybu pracovníků. Podle odst. 2 diskriminace je přímá a nepřímá. Za diskriminaci se považuje i obtěžování, sexuální obtěžování, pronásledování, pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci. Podle odst. 3 přímou diskriminací se rozumí takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru, a dále v právních vztazích, ve kterých se uplatní přímo použitelný předpis Evropské unie z oblasti volného pohybu pracovníků, i z důvodu státní příslušnosti.
16. Podle ustanovení § 3 odst. 1 ADZ se nepřímou diskriminací rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého z důvodů uvedených v § 2 odst. 3 osoba znevýhodněna oproti ostatním. Nepřímou diskriminací není, pokud toto ustanovení, kritérium nebo praxe je objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.
17. Podle ustanovení § 10 odst. 1 ADZ dojde-li k porušení práv a povinností vyplývajících z práva na rovné zacházení nebo k diskriminaci, má ten, kdo byl tímto jednáním dotčen, právo se u soudu zejména domáhat, aby bylo upuštěno od diskriminace, aby byly odstraněny následky diskriminačního zásahu a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Podle odst. 2 pokud by se nejevilo postačujícím zjednání nápravy podle odstavce 1, zejména proto, že byla v důsledku diskriminace ve značné míře snížena dobrá pověst nebo důstojnost osoby nebo její vážnost ve společnosti, má též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích. Podle odst. 3 výši náhrady podle odstavce 2 určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo.
18. Podle § 133a o. s. ř. má zaměstnanec v občanském soudním řízení procesní povinnosti tvrzení a důkazní o tom, že byl (je) jednáním zaměstnavatele znevýhodněn ve srovnání s jinými (ostatními) zaměstnanci téhož zaměstnavatele. Tvrzení zaměstnance o tom, že pohnutkou

(motivem) k jednání zaměstnavatele byly (jsou) zákonem stanovené diskriminační důvody, má soud ve smyslu ustanovení § 133a odst. 1 o. s. ř. za prokázané, ledaže zaměstnavatel bude tvrdit a prostřednictvím důkazů prokáže nebo za řízení jinak vyplyne, že vůči svým zaměstnancům neporušil (neporušuje) zásadu rovného (stejného) zacházení. Usnadnění důkazního břemene účastníka, který tvrdí diskriminaci, tedy spočívá pouze a výlučně v tom, že není jeho povinností prokazovat, že motivem diskriminačního jednání byl některý z diskriminačních znaků. Naopak ustanovení § 133a odst. 1 o. s. ř. nelze vykládat tak, že by se popsání „přesunutí“ důkazní povinnosti na druhého účastníka (zaměstnavatele) týkalo celého tvrzení účastníka o jeho diskriminaci. Tvrzením a prokázáním toho, že neporušil (neporušuje) zásadu rovného (stejného) zacházení, druhý účastník (zaměstnavatel) může z povahy věci dokázat jen to, že pohnutka (motiv) jeho jednání nespočívala v tvrzeném diskriminačním důvodu; tímto způsobem nemůže být vyvrácena pravdivost tvrzení účastníka o tom, že byl jednáním druhého účastníka (zaměstnavatele) ve srovnání s jinými (ostatními) zaměstnanci znevýhodněn, a proto důkazní povinnost v tomto směru spočívá na účastníku, který je tvrdil (na zaměstnanci). Z uvedeného tedy plyne, že pracovník je nejprve povinen tvrdit a prokázat znevýhodňující zacházení ve vztahu k osobám ve srovnatelné situaci, neboť nikoliv každé, nýbrž pouze nedůvodné nerovné zacházení, je projevem neakceptovatelné diskriminace. Teprve unese-li žalobce břemeno tvrzení ohledně těchto skutečností, nastupuje vyvrátitelná domněnka nedůvodnosti nerovného zacházení. Na žalovaném pak leží břemeno tvrzení a rovněž břemeno důkazní, že k nerovnému zacházení nedošlo, popř. že důvodem nerovného zacházení byly důvody přípustné (viz např. Nález Ústavního soudu ze dne 8. října 2015, sp. zn. III. ÚS 880/15, či rozsudek Soudního dvora EU ze dne 17. července 2008, S. Coleman proti Attridge Law a Steve Law, C-303/06, bod 55).

19. Pokud jde o závěry soudu prvního stupně k jednotlivým skutkům, tak jak jsou prezentovány pod body 45. až 80. odůvodnění rozsudku, z obsahu spisu se podává, že soud prvního stupně provedl k jednotlivým tvrzeným skutkům dokazování v dostatečném rozsahu, vyvodil z něj dostatečné a správné skutkové závěry, které také správně právně posoudil. Odvolací soud se s argumentací soudu prvního stupně zcela ztotožňuje, a proto na ni pro stručnost odkazuje. Pokud žalobkyně poukazuje na nesprávnou formulaci k jednání pod bodem 2/, pak odvolací soud má za to, že nejde o pomluvu žalobkyně. Podklady nebyly předány včas, když žalobkyně čerpala dovolenou o spoléhala na to, že když je odešle určitého data, zásilka dojde včas. To se však nestalo a není významné, zda žalobkyně byla jinou osobou ujistěna, že se to stihne. Skutkový závěr o tom, že nedošlo k diskriminaci žalobkyně je tak správný. V bodu 23/ žalobkyně vymezila období let 2010, 2011 a 2012. K tvrzenému jednání navrhla výpovědi svědků D. a B., který však skončil ke konci roku 2010, proto o odměnách v letech 2011 a 2012 nemohl nic dosvědčit. Svědkyně D. měla informaci pouze z doslechu. V řízení přitom bylo prokázáno, že žalobkyně odměny obdržela, byť v částce nižší, než je dostali její podřízení. Takové rozhodnutí o odměnách vnímala žalobkyně jako nespravedlivé, stejně jako svědkyně L. D.. V řízení také bylo zjištěno, že nižší odměny než podřízení, měl i MUDr. B.. Nižší odměny měla i H.. Nelze proto dovodit, že by se žalobkyní bylo zacházeno jinak než s ostatními zaměstnanci. Navíc ze spisu Inspekce ministra obrany vyplynulo, že žalobkyně byla odměněna i přesto, že nesplnila opakovaný pokyn nadřízených k čerpání náhradního volna, a přestože v její práci ve vztahu k plánování služeb byly zjištěny nedostatky. Pokud žalobkyně tvrdila až v roce 2019, že došlo k nerovnému zacházení spočívajícímu v tom, že jí nebyly vyplaceny pro nesplnění některých ze stanovených podmínek odměny, ačkoliv ostatním byly vyplaceny, pak je toto tvrzení uvedeno pozdě. Netvrdila přitom, že by šlo o stejné nedostatky. Zároveň je významné, že odměna nebyla nároková, šlo o rozhodnutí nadřízeného odměnit za mimořádný nebo zvláště významný služební úkol. Žalobkyně měla nedostatky v plánu služeb, nečerpala řádně primárně náhradní volno za přesčasy, proto byla odměňována, tak jak byla. Pokud žalobkyně poukazovala na některé své další finanční nároky, kterých se domohla až s určitým časovým odstupem, odvolací soud je ve shodě se soudem prvního stupně v tom, že nešlo o

projev diskriminace vůči žalobkyni, a to z důvodů, které uváděl soud prvního stupně a které také vyplývají ze spisů Inspekce ministerstva obrany či z rozhodnutí Agentury vojenského zdravotnictví a dalších správních spisů provedených k důkazu soudem prvního stupně. Pokud žalobkyně poukazovala na bod 39/, kdy jí krom ponožek nebyly vydány jiné ochranné pomůcky, pak lze souhlasit s tím, že tato situace byla pro žalobkyni zatěžující, nicméně nelze pominout, že z výpovědi svědků B. a S. bylo zjištěno, že paní K., která měla výdej na starost, se chovala nepříjemně a nedostatečně ochotně i k jiným zaměstnancům. Tento projev tak nebyl projevem diskriminace vůči žalobkyni. Z výpovědi uvedených svědků bylo dále zjištěno, že občas se stávalo, že nebylo vydáno veškeré potřebné prádlo. Buď proto, že ve skladu nebylo, nebo to paní K. udělala schválně. Nejednalo se však o projev toliko vůči žalobkyni. Podle svědka B. se paní K. chovala povýšenecky, měla averzi zřejmě na každého. Ani v nevydání pomůcek tak nelze shledat diskriminaci žalobkyně a soud prvního stupně také ve vztahu k této položce zaujal správný postoj. K námitkám žalobkyně vůči výši příplatku pak odvolací soud konstatuje, že bylo zjištěno, že svědek B. měl širší rozsah pracovních činností s vyšší odborností, proto nebylo projevem diskriminace, pokud měl vyšší osobní příplatek, byť měl stejnou hodnotu. Soud prvního stupně přijal správné skutkové závěry i ve vztahu k dalším skutkům a odvolací soud má jeho zjištění k nim za dostatečná a správně vyhodnocená. Odvolací námitky k nim jsou nedůvodné, neopodstatněné a vycházejí z toho, že žalobkyně nesouhlasí s hodnocením provedených důkazů soudem prvního stupně, kterému však nelze nic vytknout. Soud prvního stupně tak dospěl ke správnému závěru, že v řízení bylo prokázáno, že k žádné diskriminaci žalobkyně nedocházelo. Tento závěr je správný i přesto, že ve vztahu ke skutkům pod body 38/ a 58/ soud prvního stupně podrobnější hodnocení neuvedl. K tomu odvolací soud konstatuje, že i kdyby byl předložen platový výměr žalobkyni k podpisu s dřívějším datem, těžko lze z takového jednání dovodit diskriminační jednání vůči žalobkyni. Stejně tak je lze těžko spatřovat ve skutečnosti, že žalobkyně neobdržela služební hodnocení při zániku služebního poměru. Žaloba žalobkyně tak není důvodná a soud prvního stupně nepochybil, pokud ji v celém rozsahu zamítl poté, co ohledně nároku na upuštění od diskriminačního jednání bylo řízení pro zpětvzetí žaloby podle § 96 o. s. ř. zastaveno.

20. Ze všech uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil, včetně správných výroků o nákladech řízení. Výrok o částečném zastavení řízení zůstal odvoláním nedotčen.
21. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. a plně procesně úspěšné žalované byla přiznána náhrada za odvolací řízení, a to za 3 úkony (vyjádření, příprava a účast na jednání) po 300 Kč podle § 151 odst. 3 o. s. ř. a vyhl. č. 254/2015 Sb.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání zkoumá dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 22. října 2024

JUDr. Jana Knotková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.